

Kaikkien elävä kulttuuriperintö -työpajojen ohjeet vetäjille

Yhdenvertainen Oulu2026

Työpaja 1

DIA 1–2

Vetäjät esittäytyvät.

Kerro opiskelijoille kuka olet ja mitä tahoa edustat. Alussa on tarkoitus kertoa mikä on työpajojen tarkoitus. Kerro myös työpajojen aikataulusta. Kerro, millä tavalla sinun edustama tahosi pystyy hyödyntämään työpajojen tuloksia omassa toiminnassaan ja sen moninaisuustyön kehittämisessä.

DIA 3

Opiskelijat esittäytyvät. Pyydä jokaista kertomaan lyhyesti itsestään. Esimerkiksi mistä opiskelija on kotoisin, mikä on hänen ammattinsa ja/tai lempiharrastuksensa sekä kuinka kauan hän on asunut Suomessa.

DIA 4

Mitä on elävä kulttuuriperintö?

Aloitamme kysymällä opiskelijoilta mitä elävä kulttuuriperintö tarkoittaa. Ovatko sanat: elävä, kulttuuri tai perintö tuttuja? Mitä ne tarkoittavat erikseen? Minkälaisia merkityksiä tai esimerkkejä opiskelijoille tulee mieleen?

Voit selittää Elävä kulttuuriperintöä käyttämällä [Museoviraston määritelmää \(siirryt uudelle sivulle\)](#):

”Aineeton kulttuuriperintö on elävää perinnettä, joka on läsnä ihmisten arjessa. Meille tärkeää ja läheistä kulttuuriperinnettä ovat esimerkiksi juhlat, käsityötaidot, tanssi ja musiikki sekä ruokaan tai luontoon liittyvät elävät perinteet. Elävä kulttuuriperintö koskettaa meitä kaikkia arjessa ja juhlassa, työssä ja harrastuksissa.”

DIAT 5–13

Seuraavien dioiden avulla käymme läpi elävän kulttuuriperinnön kategoriat, kuten esim. juhlat, tarinat, pelit ja leikit, luonto jne. Pyydä opiskelijoita kertomaan jokaisesta kategoriasta esimerkkejä, jotka ovat heille tuttuja ja tärkeitä. Rohkaise heitä jakamaan muistoja, kokemuksia ja tarinoita esimerkkeihin liittyen.

DIA 14

Löytyykö sanoista tuttu perinne?

Diassa on sanapilvi, joka esittelee Tammissaaren Hakarinteen koulun oppilaiden valitsemia elävän kulttuuriperinnön esimerkkejä. Kysy opiskelijoilta löytyykö sanoista tuttu perinne. Käynnistä keskustelua kysymällä lisää heidän kokemuksistaan, esim. oletko syönyt (rosollia), oletko kokeillut (poroajelua, avantouintia), oletko pelannut (jääkiekkoa), tykkäätkö (salmiakista, saunasta), jne.

DIA 15

Sama kysymys ja keskustelu jatkuu. Diassa näkyy wikiluettelon elävän kulttuuriperinnön esimerkkejä. Voit valmistautua etukäteen kertomaan opiskelijoille mitä esimerkit tarkoittavat ja/tai etsimällä opiskelijoiden kanssa netistä kuvia perinnöistä, jotka eivät ole tuttuja.

DIA 16

TAUKO

DIA 17

Tauon jälkeen lyhyt kertaus mistä keskusteltiin ryhmässä. Pyydä opiskelijoita kertomaan vielä kerran mitä elävä kulttuuriperintö tarkoittaa. Apuvälineenä voit käyttää kuvaa ja kysyä, miten opiskelijat ymmärtävät kuvan viestin.

DIA 18

Suomalainen kulttuuriperintö.

Näytä opiskelijoille video suomalaisesta saunaperinteestä. Video on osa Unescoon lähetettyä esittelyä vuodelta 2020 ja nykyään suomalainen saunaperinne on osa Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloa.

Kysy minkälaisia ajatuksia video ja saunaperinne herättää.

DIA 19

Onko Suomessa vain suomalaisia perinteitä?

Kerro opiskelijoille, että saunaperinne on olennainen osa suomalaista kulttuuria ja se on Suomen ensimmäinen kohde Unescon Ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luettelossa.

Aloita keskustelu siitä, mitä suomalainen kulttuuriperintö tarkoittaa. Voit käyttää apuna [Ylen videota \(siirryt uudelle sivulle\)](#), jossa kysytään mitä suomalaista aineetonta kulttuuriperintöä pitäisi suojella.

Keskustelun tarkoitus on tuoda esiin kulttuurisesti moninaisten ja maahanmuuttaneiden yhteisöjen ylläpitämää elävää kulttuuriperintöä, joka on tarkoitus tunnistaa ja tehdä Suomessa näkyväksi.

DIA 20

Elävän kulttuuriperinnön wikiluettelo.

Mene linkin kautta Elävän kulttuuriperinnön wikiluettelon sivulle ja kerro, että sivustolla esitellään esimerkkejä elävästä perinnöstä Suomessa. Selitä, että Wikiluettelosta on mahdollista tehdä ehdotuksia Elävän perinnön kansalliseen luetteloon ja että jokainen ryhmä tai yhteisö voi lisätä omia ehdotuksiaan.

DIA 21–24

Seuraavien diojen avulla käy läpi kulttuurisesti moninaisen elävän kulttuuriperinnön esimerkkejä, jotka löytyvät luettelosta, esimerkiksi:

- [Meksikolainen kuolleiden päivä Suomessa \(siirryt uudelle sivulle\)](#)
- [Latvialainen munien värjäämisen perinne Suomessa \(siirryt uudelle sivulle\)](#)
- [Iranilainen klassinen musiikki Suomessa \(siirryt uudelle sivulle\)](#)

- [Chilen itsenäisyyspäivän juhliminen Suomessa \(siirryt uudelle sivulle\)](#)

DIA 25–28

Ryhmätyöskentely

Jaetaan opiskelijat pieniin ryhmiin (5–6 henkilöä per ryhmä).

Pyydä jokaista opiskelijaa valitsemaan yhden elävän kulttuuriperinnön esimerkin, joka on hänelle tärkeä ja jota hän ylläpitää Suomessa. Opiskelijat kertovat vuorotellen esimerkit pienissä ryhmissä. He voivat näyttää kuvia ja videoita.

Pyydä opiskelijoita pohtimaan [Perintöhyrrän kysymyksiä \(siirryt uudelle sivulle\)](#), kuten esimerkiksi:

OPPIMINEN

1. Miten olet oppinut tämän perinnön? Kuka sen sinulle opetti?
2. Mitä hyötyä sinulle on ollut tämän perinnön oppimisesta?
3. Oletko opettanut perintöä muille? Miten?

VUOROVAIKUTUS

1. Voiko tämän perinnön kautta saada uusia ystäviä?
2. Saako tämä perintö sinut hyvälle mielelle? Miksi?
3. Voivatko kaikki osallistua tähän perintöön (esim. ikä, sukupuoli, kulttuurinen tausta, vamma)? Jos ei, voiko sitä muuttaa?
4. Onko tämä arvostettu perintö? Miten se näkyy?

TALOUS

1. Voiko tähän perintöön osallistua ilmaiseksi?
2. Voiko tällä perinnöllä ansaita rahaa? Miten?
3. Mainostetaanko tätä perintöä? Missä ja miten?
4. Onko tämä perintö jonkun ammatti?
5. Voiko kaupallisuus pilata tämän perinnön? Miten?

KULTTUURI

1. Ketkä tätä perintöä harjoittavat? Miksi?
2. Miten perintöä siirretään toisille ihmisille (esim. kirjallisesti, suullisesti, kuvallisesti, tekemällä)?
3. Jos perintö häviäisi, mitä kaikkea häviäisi sen mukana?
4. Miten perintö muuttuu tai voiko sitä muuttaa?

YMPÄRISTÖ

1. Miten luonto on mukana perinnössä?
2. Mitä materiaalia perintöön liittyy? Mistä materiaali on tuotu/tehty?

3. Miten perintö vaikuttaa luontoon?
4. Voiko perinnöstä saada ympäristöystävällisempää? Miten?
5. Voiko perintö auttaa oppimaan lisää luonnosta? Miten?

DIA 29

Kotitehtävä:

Ota ensi kerraksi mukaan jotain omaa elävää perintöäsi (esine, kuva, tarina...), jonka esittelet ryhmässä ensi kerralla.

Kerro opiskelijoille, että työpajan toisessa osassa opiskelijat esittävät koko ryhmälle oman kotimaan elävän kulttuuriperinnön esimerkkejä. Pyydä heitä tuomaan mahdollisuuksien mukaan perintöön liittyviä materiaaleja, kuten esimerkiksi esineitä, käsitöitä, vaatteita, kertomaan tarinoita tai esittelemään PowerPoint-esityksiä. Esityksen ei tarvitse olla pitkä, korkeintaan 7 minuuttia. Jos ryhmästä löytyy enemmän opiskelijoita samasta maasta, voivat he halutessaan tehdä ryhmäesityksen.